

ЖИТОМИРСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

(повне найменування підприємства із зазначенням підпорядкованості)

ЗАТВЕРДЖЕНО

В. о. директора ЖАТФК
(посада керівника підприємства)

Микола ТИМОШЕНКО

(ім'я, прізвище) _____
(підпис)

Наказ від _____ № _____
М.П.

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 34 для оператора котельні

1. Загальні положення

- 1.1. Ця інструкція поширюється на осіб, які працюють за професією оператор котельної (далі - оператор) на підприємствах газопостачання та газифікації.
- 1.2. Робоче місце - постійне, пов'язане з обслуговуванням обладнання котельних (топочних).

1.3. До роботи оператором котельних допускаються особи віком не молодше 18 років, які пройшли медичний огляд та не мають медичних протипоказань, мають відповідну кваліфікацію, підтверджену свідоцтвом (посвідченням кваліфікаційної комісії), необхідні навики в роботі, пройшли вступний та первинний інструктажі з охорони праці. Повторна перевірка знань проводиться постійно діючою комісією періодично 1 раз на рік, а також у разі переходу на обслуговування котлів іншого типу, іншої автоматики безпеки та переводі котлів на інший вид палива. Повторні інструктажі на робочому місці 1 раз на три місяці.

1.4. До самостійної роботи допускаються особи, які пройшли стажування протягом перших 2-15 робочих змін (в залежності від кваліфікації та досвіду роботи) під керівництвом досвідченого працівника. До самостійної роботи оператор допускається за наказом керівника підприємства.

1.5. Оператор повинен:

- знати і виконувати вимоги виробничої інструкції, інструкцій з протипожежної безпеки, електробезпеки та цієї інструкції;
- виконувати вимоги внутрішнього трудового розпорядку;
- виконувати тільки доручену роботу;
- не передавати управління обладнанням котельної іншим, не допускати на робоче місце сторонніх осіб;
- володіти навичками надання першої долікарняної допомоги потерпілим і знати місце знаходження засобів для цього;
- вміти користуватися засобами пожежогасіння;
- знати план дій у разі виникнення аварійних ситуацій;
- дотримуватись правил особистої гігієни;
- не виконувати вказівки, які суперечать правилам з охорони праці.

1.6. Під час виконання робіт на оператора можуть діяти такі небезпечні та шкідливі виробничі фактори:

- загазованість;

- отруєння чадним газом;
- ураження електричним струмом;
- падіння під час переміщення і роботи;
- опіки нагрітими поверхнями;
- пожежа;
- вибух.

1.7. Оператор забезпечується спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту згідно галузевих норм.

- черевики кожані - на 12 місяців;
- костюм бавовняний - на 12 місяців;
- рукавиці комбіновані - 3 місяці;
- окуляри захисні - до зносу.

Колективним договором по підприємству може бути передбачена видача спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту понад встановлені норми.

1.8. Під час виконання робіт оператор зобов'язаний виконувати вимоги санітарних норм та правил особистої гігієни:

1.8.1. Для запобігання простудним захворюванням слід стежити, щоб одяг і взуття не були мокрими, уникати протягів, не допускати переохолодження та перегрівання тіла.

1.8.2. Утримувати у чистоті і порядку робоче місце.

1.8.3. Перед кожним прийманням їжі мити руки з милом.

1.8.4. Після користування бензином, керосином, мастильними матеріалами та іншими небезпечними речовинами обов'язково мити руки з милом.

1.8.5. Правильно і дбайливо користуватись санітарно-побутовими приміщеннями, спецодягом і індивідуальними засобами захисту.

1.8.6. Утримувати спецодяг і спецвзуття у справному стані і чистому вигляді.

1.8.7. дотримуватись питного режиму з урахуванням особливостей умов праці.

1.8.8. дотримуватись режиму праці і відпочинку.

1.9. У разі погіршення стану здоров'я, пов'язаним з виконанням трудових обов'язків, слід припинити роботу, попередити керівника робіт і звернутися до медичного закладу.

1.10. У разі погіршення стану здоров'я, пов'язаним з виконанням Трудових обов'язків, слід припинити роботу, попередити керівника робіт і звернутися до медичного закладу.

1.11. Оператор, який порушує вимоги цієї інструкції, несе дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність згідно чинного законодавства України.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Одягти спецодяг, заправити його, щоб не було звисаючих кінців. Працювати у легкому взутті (босоніжки, капці тощо) не дозволяється.

2.2. Ознайомитись з записами у змінному журналі про роботу загального та допоміжного обладнання за попередню зміну та з'ясувати у оператора, що здає зміну, всі питання про стан та роботу обладнання. Приймання - здачу зміни слід оформлювати записом у змінному журналі із зазначенням результатів роботи котлів, показуючих приладів, запобіжних клапанів, живлячих приладів, засобів автоматики.

2.3. Перевірити справність систем освітлення (основного та аварійного), вентиляції, аварійного захисту, попереджувальної сигналізації, первинних засобів пожежогасіння.

- 2.4. Приймання - здача зміни під час ліквідації аварійних ситуацій не дозволяється.
- 2.5. Про виявлені несправності обладнання повідомити відповідального за роботу котельної (толочної), зробивши про це запис у змінному журналі.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Розпалювання, експлуатацію та зупинку котлів слід проводити у відповідності з виробничою інструкцією.

3.2. Розпалювання котла проводиться за наявності письмового розпорядження особи відповідальної за роботу котельної (топочної), записаного у змінному журналі.

3.3. Перед розпалюванням котла необхідно перевірити:

- справність топки та газоходів, запірно-регулюючих пристройів;
- справність контрольно-вимірювальних приладів, живлячих приладів, димососів та вентиляторів, а також наявність тяги;
- справність газових пальників;
- заповнення котлів водою.

3.4. Розпалюючи пальники, не слід стояти напроти розпалювальних люків (у котлів з ручним розпалюванням).

Не дозволяється:

- розпалювати газ у топці без попередньої вентиляції топки та газоходів протягом 10-15 хвилин;
- запалювати факел від сусіднього пальника;
- вносити в топку запалений факел, якщо відкриті засувки газопроводів до пальників котла.

3.5. У разі загасання частини або всіх розпалених пальників слід негайно припинити постачання газу, закривши засувку на відводі до пальників, відкрити кран на "свічку" і провести вентиляцію топки, газоходів та повітроводів протягом 10-15 хвилин. Причину затухання потрібно з'ясувати і усунути. Тільки після цього дозволяється наступне розпалювання котла.

3.6. Робота газифікованих котелень (толочних) без постійного обслуговуючого персоналу не дозволяється.

3.7. Під час роботи котла всі люки та лючки мають бути надійно зачинені.

3.8. Під час чергування оператор не повинен відволікатись від своїх обов'язків.

3.9. Спостерігати за горінням чи регулюючи подачу повітря, не дозволяється наблизятися обличчям до запального отвору.

3.10. Сторонні особи допускаються у приміщення котельної (топочної) тільки з дозволу або в присутності особи, відповідальної за газове господарство.

3.11. Приміщення котельної та його обладнання слід утримувати у справному стані та чистоті. Не дозволяється зберігати у приміщенні котельної будь-які матеріали та речі крім тих, що використовуються для обслуговування. Не можна захаращувати приміщення, проходи, виходи. Двері входів до приміщення мають легко відчинятися назовні.

3.12. Не дозволяється зберігати та використовувати у приміщенні котельної легкозаймисті рідини, зріджений вуглеводневий газ, вибухові речовини, отруті.

3.13. Роботу котельної необхідно припинити у випадках:

- не спрацювання автоматики безпеки;
- розриву газопроводів, запірної арматури або інших приладів;
- вибуху у топці чи газоході;
- обвалення обмурівки котла;
- зникненні напруги електричного струму;

- пожежі;
- припиненні подачі газу до котельної;
- зупинці котла (котлів);
- різкому падінні тиску пари чи рівня води у котлі;
- падінні розрідження в топці котла, відключення димососів або появи течі;
- підвищення або зниження тиску в системі опалення.

3.14. У разі виявлення ознак загазованості не дозволяється:

- вмикати або вимикати електроосвітлення та електрообладнання, що виконано у вибухозахищенному виконанні;
- розпалювання котлів;
- користування відкритим вогнем, паління.

Необхідно негайно зупинити подачу газу, приміщення провентилювати, повідомити особу відповідальну за газове господарство, зробити запис у змінному журналі про аварійну зупинку.

3.15. Оператор повинен виконувати таки вимоги:

- не слід притулятися до механізмів та їх частин, що обертаються;
- не притулятися незахищеними руками до поверхні котлів та частин обладнання нагрітих понад 60°C;
- ремонт електрообладнання має проводити тільки електротехнічний персонал.

3.16. Про всі порушення технологічного процесу, несправності обладнання, устаткування та інші небезпечні фактори, що загрожують здоров'ю та життю, необхідно доповісти відповідальному за роботою котельної та зробити запис у змінному журналі.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Здати змінному оператору обладнання, відмітивши в журналі всі несправності під час зміни.

4.2. У разі невиходу змінного оператора (або його запізнення) не дозволяється залишати робоче місце без дозволу адміністрації.

4.3. Зняти спецодяг, оглянути, почистити його і повісити у відведене для цього місце .

4.4. Вимити руки та обличчя водою з милом або прийняти душ.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі порушення цільності газопроводів чи обладнання, що викликало виток газу, необхідно негайно припинити постачання газу на пошкоджену ділянку. В зоні поширення витоку газу слід зупинити всі роботи, вивести людей, видалити всі можливі джерела займання. Необхідно терміново повідомити про це керівнику робіт та у аварійну службу газу за телефоном 04.

5.2. У разі вибуху у котлі, газоході необхідно терміново зупинити котел. Доповісти особі відповідальній за безпечну експлуатацію котельній.

5.3. У разі пожежі необхідно негайно зупинити роботу котлів, вимкнути напругу, припинити побачу газу до котельної. Терміново повідомити про це керівництву, викликати пожежну охорону за телефоном 01. До прибуття пожежної охорони діяти відповідно до інструкції з пожежної безпеки.

5.4. У разі травмування працівників слід негайно звільнити потерпілих від травмуючого фактору, надати першу до медичної допомогу та викликати швидку медичну допомогу. Про випадок, що стався оператор повинен доповісти керівництву та зробити запис у змінному журналі.

5.5. Про всі випадки аварійних ситуацій, травмування, захворювань, несправностей необхідно доповісти керівнику робіт.

6. Відповіальність за порушення вимог інструкції з охорони праці

Якщо під час виконання робіт трапилася подія (надзвичайна ситуація, що призвела до травмування на виробництві) пов'язана з безпекою життєдіяльності, тощо керівник структурного підрозділу коледжу, працівник, зобов'язаний негайно проінформувати про випадок свого безпосередньо керівника, для подальшого термінового інформування про надзвичайну ситуацію адміністрацію коледжу та керівника підрозділу з охорони праці для відповідного реагування.

6.1. При порушенні правил та вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності з особами, що допустили порушення, керівник структурного підрозділу забезпечує повторне вивчення працівником (ками) цієї інструкції та проводиться повторний позаплановий інструктаж (бесіда) із працівником.

6.2. За порушення вимог інструкції з ОП та БЖД, в залежності від важкості та наслідків, особи з вини яких виникла надзвичайна ситуація можуть бути притягнуті до дисциплінарної адміністративної, матеріальної або кримінальної відповіальності у встановленому діючим законодавством порядку.

6.3. Дисциплінарна відповіальність полягає в оголошенні зауважень, письмової догани, суворої догани, які оголошуються наказом директора коледжу за результатами розслідування.

6.4. Адміністративна відповіальність може передбачати накладення штрафу та стягнення його через бухгалтерію коледжу. Таке право надано виключно інспекторам Держохоронпраці, що проводять розслідування.

6.5. Матеріальна відповіальність полягає у відшкодуванні збитків особами, з вини яких трапилось руйнування, аварії, знищення матеріальних цінностей, машин, обладнання. Сюди ж відносяться збитки від травматизму. Матеріальне відшкодування проводиться за висновками розслідування інспекторами Держохоронпраці, правоохоронними органами у встановленому законодавством порядку.

6.6. Кримінальна відповіальність здійснюється виключно правоохоронними органами відповідного до чинного законодавства України.

(посада керівника підрозділу (кабінету) — розробника)

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Bizi:

Інженер з охорони праці _____

Тамара ЧЕПІГА

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Юрисконсульт

(підпис)

В'ячеслав МАРИЩУК

(ім'я, прізвище)

* У разі потреби інструкцію узгоджують з іншими уповноваженими службами, підрозділами і посадовими особами підприємства, перелік яких визначає керівник підрозділу з охорони праці коледжу.